

70-річчя члена-кореспондента НАН України О.П. ДМИТРІЄВА

Відомий вчений у галузі клітинної біології, фітоімунології та радіобіології, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України **Олександр Петрович Дмитрієв** народився 27 вересня 1947 р. Працював в Інституті фізіології рослин АН УРСР, де пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до заступника директора. У 1989–2016 рр. був заступником директора Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України, завідувачем лабораторії. Нині – головний науковий співробітник цього Інституту.

У роботах О.П. Дмитрієва вивчення молекулярних механізмів розпізнавання патогена та експресії захисних генів рослин поєднується з розробленням практичних методів модифікації їх імунного потенціалу. Він вперше у світі відкрив та ідентифікував фітоалексини лілійних, встановив їх роль як маркерів індукованої стійкості у рослин. Провів піонерські роботи з вивчення механізмів сприйняття та трансдукції мікробних сигналів у рослин. Дослідив кальцієву та супероксидсинтазну сигнальні системи рослин, показав їх взаємодію при розпізнаванні патогена. Висунув і обґрунтував теоретичні концепції: про роль первинних сигналів та вторинних месенджерів в індукції захисних реакцій; про координацію цих реакцій на різних рівнях структурної організації рослин. Встановив ряд важливих закономірностей впливу малих доз хронічного опромінення на імунний потенціал рослин та вірулентність фітопатогенних грибів у 30-кілометровій зоні ЧАЕС. Уперше отримав докази формування в умовах радіонуклідного забруднення нової популяції збудника стеблової іржі, що характеризується високою частотою зустрічальності більш вірулентних клонів.

О.П. Дмитрієв – автор та співавтор понад 210 наукових статей і 5 винаходів. Він опублікував 8 монографій, підготував 7 кандидатів наук. Його нагороджено грамотою Верховної Ради України, відзнаками НАН України. Брав участь у роботі ВАК України. Викладав у КНУ імені Тараса Шевченка, працював за запрошенням в університетах Великої Британії, Швейцарії, Японії, читав лекції у Голландії та Іспанії. Лауреат премії НАН України ім. М.Г. Холодного (2003).